

HVEM MÅ FANGE VORE FISK?

FORDELINGEN AF FISKERIRETTIGHEDER
I EU'S MEDLEMSLANDE

FISKEBESTANDEN EJES AF INGEN,
MEN EFTERTRAGTES AF MANGE.
HVORDAN BØR ADGANGEN TIL
FISKEBESTANDEN SÅ REGULERES?

I EU HAR MEDLEMSLANDENDE
SVARET MEGET FORSKELLIGT PÅ
DETTE SPØRGSMÅL, OG HAR
INDFØRT MEGET FORSKELLIGE
ORDNINGER. VI ER GÅET I
DYBDE MED 12 LANDE, OG
GENNEM VORES ANALYSE
FUNDET UD AF, AT PÅ TRODS
AF AT ORDNINGERNE ER SÅ
FORSKELLIGT DESIGNET, SÅ
FORVALTER INGEN AF LANDENE
DERES FISKERIER I BORGERNES
OG SAMFUNDETS INTERESSE.
I DENNE RAPPORT BESKRIVER VI
DE FORSKELLIGE ORDNINGER,
VURDERER DEM IFHT. DEFINEREDE
MÅLSÆTNINGER, OG GIVER
FORSLAG TIL REFORMER.

Der er blevet skrevet meget om risici ved overfiskning, og de store fordele — miljømæssigt, økonomisk, socialt — der er ved forvaltningen af fiskebestanden ved høje populationsniveauer, således at man sørger for, at fangsten er bæredygtig. Man ved dog ikke ligeså meget om det ligeså vanskelige spørgsmål om hvem, der skal have adgang til at fiske. Denne rapport ser på, hvordan 12 EU medlemslande besvarer dette spørgsmål — og de konsekvenser, deres svar kan have.

Om det er de kystnære fiskesamfunds forsvinden, uenigheden om større og større trawlere eller frygten for privatiseringen af en fælles ressource, så handler mange af bekymringerne over moderne fiskeriforvaltning om hvordan ressourcen fordeles og ikke blot størrelsen.

For at undersøge spørgsmålet om bevillinger af fiskerirettigheder analyserer vi 12 EU medlemslande: Belgien, Danmark, Frankrig, Tyskland, Irland, Italien, Holland, Polen, Portugal, Spanien, Sverige, og Storbritannien. De forskellige ordninger varierer betydeligt. Mens fiskerne i Belgien og Holland går efter mange af de samme arter i de samme farvande, så er Belgiens kvoteordning og Hollands markedsordning så forskellige forvaltningsmæssigt som de kan være.

Vi afgør hvorvidt en ordning fungerer ud fra 12 målsætninger (se tabel 1). Målsætningerne danner ikke udgangspunkt for hvordan alle fiskerier skal indrettes, men en god ordning burde ved at imødekomme disse målsætninger muliggøre, at fiskerne kan trives, at befolkningen kan nyde gavn heraf og at beslutningsprocessen kan forbedres.

MÅLSÆTNINGER	BESKRIVELSE
SIKKER	Fiskerirettigheder giver fiskere mulighed for en varig, langsigtet andel af fiskebestanden
FLEKSIBEL	Fiskere har adgang til eller kan bytte sig til nye fiskerirettigheder
TILGÆNGELIG	Nytilkomne fiskere gives fiskerirettigheder, når de går ind i branchen
LEVEDYGTIG	Driften er økonomisk bæredygtig, og medarbejderne gives ordentlige lønninger
LIGELIG OG RETFÆRDIG	Fiskerirettigheder fordeles på en retfærdig måde, og særlige behov tilgodeses
OFFENTLIGT EJET	Fiskebestanden og fiskerirettigheder forbliver i offentligt eje
LEVER OP TIL REGERINGERS MÅLSÆTNINGER	Regeringer bruger fiskerirettigheder til at imødekomme nationale politiske målsætninger og EU-målsætninger
BEGRÆNSET OFFENTLIG UDGIFT	Udgifterne for at administrere ordningen dækkes af branchen
INDDRAGER RESSOURCERENTEN	Som en fælles ressource bliver noget af ressourcerenten inddraget
GENNEMSKUELIG OG ANSVARLIG	Beslutninger vedrørende fordelingen af fiskerirettigheder tages på en gennemskelig og ansvarlig måde
OBJEKTIV	Fordelingen af fiskerirettigheder følger en systematisk og retfærdig process
PASSENDE STATS-LIGT OG LOKALT NIVEAU	Staten bemyndiger lokale institutioner og inddrager interesseenter

Vurderer man medlemslandenes ordninger ud fra disse målsætninger, er der stor forskel på hvor fordele og ulemper ligger. Hver ordning har sine fordele, men alle ordningerne har bestemt også alvorlige udfordringer. I alle medlemslandene har fiskeriforvaltning vist sig at være dyrt at administrere uden at generere særlig høje offentlige indtægter. Det er svært at få adgang til branchen, og de mange forskellige ordninger for fiskerirettigheder er ikke gennemskuelige.

Vores reformforslag varierer fra medlemsland til medlemsland, for at tage højde for hvert lands specifikke kontekst, inklusive deres etablerede nationale fiskerimålsætninger. Vores forslag til medlemslandene omfatter fx:

- et erklæring fra regeringen, der præciserer offentligt ejerskab af fiskerirettigheder.
- et kvotereseerve for nytillkomne.
- en fisker-til-fisker kvotebytningsordning.
- en differentieret havneskat for indenrigshavne.
- en reallokering af kvoter på baggrund af socioøkonomiske og miljømæssige kriterier.

Fiskerier vil fortsat blive mødt med adgangsdiskussionen. Vores målsætninger viser en vej hen imod fiskeri i almenvellets interesser.

WWW.NEWECONOMICS.ORG

info@neweconomics.org
+44 (0)20 7820 6300 @NEF
Registered charity number 1055254

This research was made possible by generous support from the Adessium Foundation, Oak Foundation, and the Calhoun Gulbenkian Foundation – UK branch.

WRITTEN BY:

Griffin Carpenter and Richard Kleinjans

WITH THANKS TO:

Paolo Accadia, Sveinn Agnarsson, Thomas Appleby, Martin Aranda, Manuel Bellanger, Jörg Berkenhagen, Emiel Brouckaert, Jamie Bull, Anna Carlson, Natacha Carvalho, Goncalo Carvalho, Bertrand Cazalet, Igor Celic, Greig Chalmers, Scott Crosson, Ger de Ruyter, Klaas de Vos, Ralf Döring, Edward Fahy, Tom Flannery, Hans Frost, Raúl García, Miguel Gaspar, Andrea Giesecke, Chris Grieve, Jordi Guillen, Olivier Guyader, Stephen Hall, Krien Hansen, Jeppe Host, Ngaio Hotte, Barbara Hutniczak, Steve Karnicki, Ian Kinsey, Markus Knigge, Matthias Kokorsch, Erik Lindebo, Thilo Maack, Claire Macher, Carmen Martin, Sebastian Metz, Arantza Murillas-Maz, Lia ní Aodha, Fernando Nieto, Ciarán O'Driscoll, Anton Paulrud, Jerry Percy, Terri Portmann, David Powell, Raul Puellezo, Erin Priddle, Cornelia Quist, Jesper Raakjaer, Anthony Rogers, Marcin Rucinski, Rosaria Sabatella, Mogens Schou, Massimo Spagnolo, Lisa Ståhl, Edward Stern, Klaas Sys, Thomas Thøgersen, Katrien Verle, Sebastian Villasante, Johan Wagnstrom, Staffan Waldo, Lauren Weir, Lutz Wessendorf, Chris Williams, Ida Wingren, Hanne Winter and several anonymous interviewees and reviewers. Additional thanks to the countless people who helped us access and understand the information used in this report. All content and opinions are the sole responsibility of the authors.